ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/381
- އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:
  - ނަން: ޢަލީ [illegible] ޙުސައިން
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A131065
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: [illegible]/ ހދ.ނޮޅިވަރަމް
  - ވަގުތީ އެޑްރެސް: [illegible]/ ހދ.ނޮޅިވަރަމް

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:
  - ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 20 ޛުލްޤަޢިދާ 1437 / 23 އޮގަސްޓް 2016
- ނިމުނު ތާރީޚު: 24 ޝައްވާލު 1438 / 18 ޖުލައި 2017

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 28/B9MC/2014
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: [illegible]
- ނިންމި ކޯޓު: [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 23 އޮކްޓޫބަރު 2014
- ނިމުނު ތާރީޚު: 26 މެއި 2016

- މައްސަލަބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޢުލޫމާތު:

ފަނޑިޔާރު: ޢަލީ ސަމީރު، ފަނޑިޔާރު: ޢަބްދުﷲ ދީދީ، ފަނޑިޔާރު: ޢަބްދުލްޣަނީ

ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ނޮޅިވަރަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 28/B9MC/2014 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފު [illegible] އެދި ހދ.ނޮޅިވަރަމުން/ [illegible] އަލީ ރަޝީދު ހުސައިނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ނޮޅިވަރަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 28/B9MC/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ [illegible] [illegible]، އެޤަޟިއްޔާއަކީ، އަލީ ރަޝީދު ހުސައިން 2006 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން 2013 ވަނަ އަހަރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ [illegible] [illegible] [illegible]، 2005 ވަނަ އަހަރުގައި ހދ.ނޮޅިވަރަމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހދ.ނޮޅިވަރަމު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހދ.ނޮޅިވަރަމު [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 02/2002 (ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމާއި މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި [illegible] (ހ) ގެ [illegible] އަލީ ރަޝީދު ހުސައިނުގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

އެމައްސަލައިގައި ތިލަދުންމަތީ ނޮޅިވަރަމު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ހުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ، "ދެންނަމަ، އިސްވެ ދިޔަ [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް [illegible]، ހދ.ނޮޅިވަރަމު [illegible] އަލީ ރަޝީދު ހުސައިނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ބޭނުން ކޮށްގެން ނާޖާއިޒް ފައިދާއެއް ހޯދައި ދިނުމުގެ ކުށުގެ މަޤްޞަދުގައި، ދައުލަތުގެ މިލްކު [illegible] [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިނުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިނުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާން އެގޮތުން [illegible]، އަދި މިހާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަޙްޤީޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިޕޯޓް ބަލައިގަތުމަށް މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2008 އެންޓިކޮރަޕްޝަން ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 02 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޮރަޕްޝަން އެކުލެވިގެންވާ އަދި [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާއާއި، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16 ވަނަ މާއްދާއާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 59 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، [illegible] [illegible] ދަށުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 02/2002 (ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމާއި މަނާ ކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށް، އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިން 01 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމަށް ޙުކުމްކޮށްފައެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

-02 [illegible] ކުޅުދުއްފުށީ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 28/B9MC/2014 [illegible] [illegible] ސަރުކާރާއި އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރާ/ އަދި ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިނުގެ ފަރާތުން 02 (ދެ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 59 ވަނަ މާއްދާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/34 ޤަޟިއްޔާގެ ސަރީޙަށް ނިޔާކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ރިޢާޔަތްގެ 3 ވަނަ ނުކުތާއާއި ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފަށް ކުށް ސާބިތުވެފައިވާކަމަށް ބެލުން ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/34 ޤަޟިއްޔާއާއި ހަމަ އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ، ޔަޤީން ގޮތުން މިންވަރަށް އިޤްނާޢު (Convince) ވެގެން ނޫނީ ކުށެއް ސާބިތުކުރެވުމަށް ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި ހުކުމް ކުރެވޭން ނުވާނެކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާއި އަދި "ޝައްކުގެ ފައިދާ" ގެ މަބްދައު އާ ޚިލާފަށް ކުށް ސާބިތުވެފައިވާކަމަށް ނިންމާފައިވާން ކަމަށް ބެލުން ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

03- މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ކުޅުދުއްފުށީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 28/B9MC/2014 ޤަޟިއްޔާ ހިންގުމުގައިވާ ޝާހިދުން ހިޔާލަކީ ނުވާ ކަމުގައި/ ސަބަބަކީ އަދި ރަސްމީ ހުސައިނުގެ ފާޑުން އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް ނުކުތާކުރުމުގައި، އިސްތިއުނާފު ގެނެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރީޙަށް މަޖިލީހުގައި ދެއްކެވި ވާހަކަކުރުމުގައި، މަޢްލޫމާތު ގެނެސްދީ ވިދިވިދިގެންހުރުން ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަފަރާތަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރިފަރާތް ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ހޯރަފުށީ ދެކުނުބުރީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 28/B9MC/2014 ޤަޟިއްޔާއަށް ބަޔާނެއް، އެޤަޟިއްޔާގައި އަދި ރަސްމީ ހުސައިނުގެ މަރުގައި ދައުލަތް އެފަރާތަކީ އަދި ރަސްމީ ހުސައިން 2006 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން 2013 ވަނަ އަހަރުގެ އޮގަސްޓް މަހާއި ހަމައަށް ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ސްކޫލްތަކުގެ މަޤާމުގައި ހުރި މުވައްޒަފެއް ކަމަށާއި 2005 ވަނަ އަހަރުގައި ސްކޫލްތަކުން ކޯޓު ދުނިޔެއަށް ކުރި އިސްލާމީ ގެނެސް ކޯޑިނޭޓަރ މިނަންބަރު ޓީޗަރުގައި ސްކޫލްތަކުގެ އަރިހުގައި ދިރާސާތުކޮށް ރަސްމީ ކުރަނީ ހަމައެކަނި ނަތީޖާ ސްކޫލްތަކުގެ މުވައްޒަފުގެ އަރިހުގައި ނަމަވެސް ކުރިއަށްއޮތް ކުރުނުކުރުމަށް "މަރުދާން" ގެ ފަރާތުގެ ޕްރެސްޓޭޖް އަރިހުގައި މިނިސްޓަރު އަދި ކަމެއް އަރިހުގައި ކަންކަމުގެ އަދިވެސް މިހިސާބުން ޙަރަކާތް

[illegible] މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 02/2002 (ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމާއި މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށް، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިންގެ [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިންގެ [illegible].

(ނ) ދެވަނަކަމަކީ، [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިންގެ [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިންގެ [illegible] ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާއާއި، [illegible] 16 ވަނަ މާއްދާ އާއި [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިންގެ [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިން [illegible] 2005 ވަނަ އަހަރު [illegible] "[illegible]" [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިން [illegible]

(ރ) ތިންވަނަކަމަކީ، [illegible] "[illegible]" [illegible] ޢަލީ ރަޝީދު ހުސައިންގެ [illegible] "[illegible]" [illegible] "[illegible]" [illegible]

[illegible] 26 އޯގަސްޓް 2006 މީލާދީގައި ހދ.އަތޮޅު [illegible] 05 ސެޕްޓެމްބަރު 2006 [illegible]

(ނ) [illegible]، ގާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމުގެ ގާނޫނު) ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދެނީ " [illegible] 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible]

ދޫކުރުމުގެ އުސޫލު އަމަލުކުރުމުން ތަޢާރަފުކުރެވި އެ ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަނޑައަޅާ ވަކި ސަރަޙައްދުތަކުން ގޮތީ ދޫކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާކަމާއި ގޮސްކޮށް އެދި ހުށަހެޅުމުން އެއްޗެހިން އިޢުތިރާޒުކުރުން، ގޮތަކަށް އަދި މީގެ ގޮސްކޮށް ގޮތް ފިރިހެނުކަލުން، ގޮތީ ދޫކުރަން އިޢުތިރާޒުކުރި ހަރަކާތްތަކުން ހިންގާ އަރިހަށް ހުށަހެޅި ދަޢުވާ ގޮތުގައިކަމުގައި، މިފަދަ ސަރަޙައްދުގައި ފަރާތަށް ހުރި ބިމުން ބޭރުގެ މިފަދަ ސަރަޙައްދުގައި ހަމައެކަނި "މަގްސަދު" އަދި ކިޔާ ގޮތުގައި އެކަމުގައިވާ ހަމަނުކުރާ ބަދަލުތަކަށް އެކުއްޔެއް ވަރުފުރަގަނޑު އެކަމުގައި ކުރިން ވިޔަން ފަރާތަކުގައިވާ ބަޔާނުގެ ގަރާރުތަކުގެ ގޮތްފަދަތައް ކުރުމާއި ކުރަން މިގޮތް ހަމަޖެހިފައިވާ އިސްތިއުނާފުގެ ބަލައިގެން އާދަޔާ ދޫކުރުމުގެ ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތުން އާދަޔާ ދޫސް އާއި ބަދަލުކުރެވިފައިވާ ވަރުބާން ހަދި-އްޔާ އަޑިޔާ އަދި ގޮތުން އާދަޔާ ދޫސައިލަށް ގޮތް ލިބެމުގެ ސަރަޙައްދު ހަމަ ވަރުބާނުގެ ކުރިން ހަމަޖެހިއްޖެ ބަދަލުކުރެވިފައިވާ ގޮތުގައި މިގޮ ދިރިއުޅުމުގެ ބަރާބަރީ ދޫކުރުމުގެ ގަވާއިދުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް އިޖުރާއަތުކުރި އެއްގޮތަށް އެކަމު ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރުން ތަޢާރަފު ގޮތްކޮށްކުރުމުގައި ބެލުމަށްފަހުއިން، މިކަން ހިނގާދާނެ ގޮތުގެ މައްސަލަ ބެލުމުން މިކުރުމުގައި އެ ހަމަ ބެލުމުން އިސްނާދު ވަރުބާން ހުރަސް ނުކުރާ ވަރުބާން ހަދި-އްޔާ އަޑިޔާ ފަރާތެއް ދެކޮޅަށް ޖަލްސާއުގެ ޖެހުމުގައި " މަގްސަދު" ގޮތި އާދަޔާ ދޫސައިލަށް ހަމަޖެހިއްޖެ އެނގޭ އަދިގެ ކަމެއް ބޭނުމަކީ ބަދަލުކުރެވިފައިވުން، މިފަދައިން ބެލިޔަ ޖަވާބުދީ އެކަމުގެ މިއަދަހާ ބުނެ ވަޒީފާގެ ރަށުގެ ބަދަލުކުރުމަށް ނިޒާމު ހާއްލަވަ ގޮތުން އަމަލުކުރަމުގައި ޖެހުމި މިއްސަލައަށް ސަބަބުކޮށްގެން އަދި މިގޮތުގެ ސަރަޙައްދުގެ ކަމެއްކުރުމުގައި ބަލައިގަތުމަށް ބަދަލުކުރެވޭނެ.

ވީމާ، އިސްތިދްރާކު ސަބަބުތަކަށް އެފަދައިން ހުކުމްދީ މިއުއްސަލައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ސަރަޙައްދުތަކުން، މިވެދުންގައި ދޫކުރުމުގެ ނަގާފައިވާ ގާނޫނު ޤަވާޢިދު ކޯޓުގެ ނަންބަރު 28/B9MC/2014 ގެ ޝަރީޢަތުގައި އަލުން ނިންމާފައިވާ ބަދަލު ގެންނަން ނިންމައިލަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ނޮޅިވަރަމް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 28/B9MC/2014 ޤަޟިއްޔާ ގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމަށް މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވެވިފައިވާތީ، ތިލަދުންމަތީ ދެކުނުބުރީ ނޮޅިވަރަމް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 28/B9MC/2014 ޤަޟިއްޔާ ގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް އެގޮތުގެ މަތީން މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.